

ROK RODINY A ROK SVÄTÉHO JOZEFA /august 2021/

Pápež František vyhlásil mimoriadny Rok sv. Jozefa pri príležitosti 150. výročia vyhlásenia ženícha Panny Márie za patróna celej Cirkvi. Urobil tak dňa 8. decembra 2020 apoštolským listom „*Patris corde*“ (S otcovským srdcom), v ktorom svätého Jozefa opisuje charakteristikami „*milovaný otec*“, „*nežný a láskavý*“, „*poslušný*“, „*prijímajúci*“, „*tvorivo odvážny*“, „*pracovitý*“ a *držiaci sa v úzadí - „v tieni“*.

O vyhlásenie svätého Jozefa za patróna Katolíckej cirkvi sa postaral bl. pápež Pius IX. dekrétom *Quemadmodum Deus* z 8. decembra 1870. Mimoriadny Rok sv. Jozefa, ktorý ustanovil pápež František na oslávenie 150. výročia tejto udalosti, potrvá do 8. decembra 2021.

Spolu so zverejnením apoštolského listu „*Patris corde*“ vyšiel i príslušný dekrét Apoštolskej penitenciárie, ktorým sa na obdobie slávenia „*Roka svätého Jozefa*“ udeľuje „*dar mimoriadnych odpustkov*“.

Ako píše pápež František, na pozadí apoštolského listu „*Patris corde*“, je pandémia COVID-19, ktorá nám dala pochopiť dôležitosť obyčajných ľudí, tých, ktorí ďaleko od svetiel reflektorov každý deň uplatňujú trpezlivosť, vstúpajú nádej a zasievajú spoluzodpovednosť.

Práve tak ako sv. Jozef, „*človek, ktorý prechádza bez povšimnutia, muž každodennej diskkrétnej a skrytej prítomnosti*“. Predsa však je „*bezkonkurenčným predstaviteľom v dejinách spásy*“.

Jozefovo otcovstvo sa prejavuje v poslušnosti Bohu: svojim „*áno*“ chráni Máriu a Ježiša, ktorého učí „*konať Božiu vôľu*“, spolupracujúc na „*veľkom tajomstve Vykúpenia*“.

Evanjelista Matúš uvádza drobný, ale dôležitý detail, ktorý vystihuje Jozefovu povahu. Keď Svätá rodina uteká pred kráľom Herodesom, Matúš píše, že Jozef „*vstal, vzal za noci dieťa i jeho matku a odišiel do Egypta.*“ (Mt 2, 14)

Výraz „*za noci*“ nie je len časový údaj. Má hlbokú symboliku. Jozef je skutočne Ježišov otec a to síce nie v biologickom význame, ale otec ako ten, kto stráži a chráni svoju rodinu. Nerobí to iba „*vo dne*“, keď je všetko viditeľné a predvídateľné, ale robí to aj „*za noci*“, pričom vieme, že „*noc*“ a „*temnota*“ sú v Biblii často symbolom neistoty a strachu.“

Zároveň je Jozef „otcom v prijímaní“, pretože „prijíma Máriu bez preventívnych podmienok“, čo je dôležité gesto ešte i dnes – píše pápež František – „v tomto svete, v ktorom psychologické, slovné a fyzické násilie na žene je evidentné“.

Ale Máriin ženích je práve ten, ktorý dôverujúc v Pána prijíma v jej živote udalosti, ktorým nerozumie, s „odvahou a silou“, ktoré pramenia zo „sily Ducha Svätého“.

Cez sv. Jozefa nám akoby Boh opakoval: „Nebojte sa!“, pretože „viera dáva význam každej udalosti, radostnej či smutnej“. Prijatie uskutočňované Jozefom „nás pozýva prijímať druhých bez vylučovania, takých, akí sú“, so „záľubou pre slabých“.

Pápež František poukazuje na „kreatívnu odvalu“ svätého Jozefa, ktorý „vie premeniť problém na príležitosť tým, že vždy dáva na prvé miesto dôveru v Božiu prozreteľnosť“. Čelí konkrétnym problémom svojej rodiny, presne tak ako iné rodiny sveta.

Ako ochranca Ježiša a Márie, Jozef „nemôže nebyť ochrancom Cirkvi“, jej materstva a Kristovho tela: každý núdzny je tým „Dieťaťom“, ktoré Jozef chráni. Dá sa od neho naučiť „milovať Cirkev a chudobných“

V tomto zmysle má Jozef prívlastok „najzdržanlivejší“, čo je „opakom ovládania“: on totiž „vedel milovať mimoriadne slobodným spôsobom“, „vedel nedávať sám seba do stredu“, aby položil do stredu svojho života Ježiša a Máriu.

Jeho postava je teda výsostne príkladná - zdôrazňuje pápež František - vo svete, ktorý „potrebuje otcov a odmieta pánov“, odmieta tých, ktorí si mýlia „autoritu s autoritárstvom“.

Rodina Jozefa, Márie Ježiša bola a navždy zostane vzorom pre všetky kresťanské rodiny. Svätá rodina predstavuje najdokonalejší ideál domácich cností, napísal pápež Lev XIII.

Je bez akýchkoľvek pochyb každému jasné, že rodina je jedno z najcennejších bohatstiev ľudstva, hodnota, ktorú treba úzkostlivo chrániť a rozvíjať. Od rodiny rozhodujúcou mierou závisí, ako bude vyzeráť ľudská spoločnosť, ako aj rozvoj a rast Cirkvi. Potrebu zvýšenej starostlivosti o rodinu znásobuje situácia, v ktorej sa rodiny dnes nachádzajú.

Azda nikdy nebol inštitút rodiny tak ohrozený, ako práve teraz. Azda nikdy v histórii nášho národa nebola taká devalvácia hodnôt, ktoré predstavuje rodina, ako dnes.

Sekularizmus prináša so sebou liberálne chápanie manželského spolužitia, odôvodňovanie antikoncepcie, sterilizácie a schvaľovanie násilného ukončenia tehotenstva. Tieto a mnohé ďalšie negatívne vplyvy sú výzvou pre všetkých ľudí dobrej vôle k ochrane rodiny, k znovu objaveniu jej kresťanských hodnôt.

Z povedomia mladých sa „ktosi“ celkom cielene usiluje vytlačiť to, čo bolo sväte generáciám našich predkov: nerozlučnosť sviatosti manželstva, posvätnosť odovzdávania života, úcta k rodičom... Naše deti budú otcami a matkami detí „zajtrajška“. Ak im neodovzdáme vieru a nevštepíme do srdca hodnoty, ktoré viera prináša, z čoho budú žiť a čerpať silu?

Pri obnove kresťanských rodín sa nám treba intenzívne inšpirovať príkladom Svätej nazaretskej rodiny. Treba nám na ňu hľadiť ako na vzor opravdivého spoločenstva lásky a utiekať sa k nej o pomoc v diele duchovnej obnovy rodín.

Dátum začatia slávnosti sv. Jozefa bol vybraný v súvislosti s piatym výročím zverejnenia posynodálnej apoštolskej exhortácie „*Amoris laetitia*“. Od nej je prevzatý aj titul tohto osobitného roka ako „*Roku rodiny Amoris laetitia*“, ktorý vyvrcholí desiatym Svetovým stretnutím rodín, ktoré je plánované na jún 2022 v Ríme. V cirkvi sa tak po prvýkrát budú počas niekoľkých mesiacov prekrývať dva tematické roky: Rok sv. Jozefa a Rok rodiny.

Skúsenosť pandémie silnejšie vyniesla na svetlo centrálnu úlohu rodiny ako domácej cirkvi a zdôraznila význam vzťahov medzi rodinami, ktoré robí cirkev „*rodinou rodín*“, ako sa píše v samotnej exhortácii. Prostredníctvom duchovných, pastoračných a kultúrnych iniciatív naplánovaných na spomínaný tematický rok rodiny pápež zamýšľa osloviť všetky cirkevné spoločenstvá na svete a povzbudiť každého jednotlivca, aby bol v spoločnosti svedkom rodinnej lásky.

Vypracoval: o. ThDr. Marek Pejo, PhD., farár Lekárovce